

Motion till riksdagen 2019/20:3300

av **Maria Malmer Stenergard m.fl. (M)**

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

---

Sammanfattning

Sjukfrånvaron har ökat och fortsätter att öka. Samtidigt har regeringen genomfört reformer som riskerar att förvärra denna utveckling snarare än motverka den.

Sjukfrånvaro ger en sämre privatekonomi och en lång frånvaro från arbetslivet leder ofta till färre sociala kontakter i vardagen. Detta innebär ett utanförskap som blir både ekonomiskt och socialt. Det är därför självklart för oss att samhällets insatser i möjligaste mån ska inriktas på att hjälpa människor tillbaka till arbetslivet. Den som har sämre hälsa, men som ändå har en arbetsförmåga ska uppmuntras att behålla sin anknytning till arbetslivet. Den som är sjuk eller skadad och inte kan arbeta ska ha rätt till ersättning, vård och rehabilitering. Den som har arbetsförmåga ska få stöd och hjälp att komma tillbaka i arbete.

Det centrala måste vara att ta fram reformförslag som påverkar incitamenten på ett sådant sätt att systemet uppmuntrar de med arbetsförmåga att återvända till arbetslivet.

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2020 inom utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en ny karensdag och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sänka sjukpenningen dag 90 och dag 365 och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återinföra tidsgräns i sjukförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om lägre nivåer samt kortning av a-kassan och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sänkning av taket i sjukförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.

Anslagsanvisning

Tabell 1 moderaternas förslag till anslag för 2020 uttryckt som differens gentemot regeringens förslag

Anslagsförslag 2020 för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (M)
1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m.	36 925 977	-9 722 000
1:2 Aktivitets- och sjukersättningar m.m.	42 150 170	-400 000
1:3 Merkostnadsersättning och handikappersättning	1 408 000	
1:4 Arbetsskadeersättningar m.m.	2 608 000	
1:5 Ersättning inom det statliga personskadeskyddet	36 923	
1:6 Bidrag för sjukskrivningsprocessen	2 508 500	
1:7 Ersättning för höga sjuklönekostnader	1 189 858	
2:1 Försäkringskassan	8 807 593	-83 000
2:2 Inspektionen för socialförsäkringen	70 822	-1 000
Summa	95 705 843	-10 206 000

Politikens inriktning

Inledning

Kostnaderna i statens budget för sjukpenning och rehabilitering uppgick till 32 miljarder kr år 2014 och i år beräknas det ligga på drygt 37 miljarder kronor. Nivån på dessa utgifter kan jämföras med hur det såg ut år 2010 då motsvarande kostnader var 20,5 miljarder kronor. Samtidigt är regeringen oförmögen att genomföra de nödvändiga reformer som behövs för att få ner sjuktalen till nivåerna 2010, istället föreslår regeringen olika bidragshöjningar och fortsätter med en politik som skadar möjligheterna för människor att komma tillbaka från sjukdom.

Anslag 1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m.

Att regler och ersättningsnivåer i sjukförsäkringen påverkar sjukfrånvaron är känt i forskningen. Sjukförsäkringssystemet har idag en avtrappning som medför att ersättningen minskar först vid dag 365 då ersättningsnivån minskar från 80 procent till 75 procent av den sjukpenninggrundade inkomsten. Den första karensdagen är det enda och tydliga exemplet på en tidig tröskel in i sjukförsäkringens sjuklönedel.

Långa sjukfall är naturligtvis ibland oundvikligt för den enskilde och sjukförsäkringssystemet ska då ge trygghet i att den som är sjuk ska få stöd. Men om de långa sjukfallen ökar totalt sett skapas många problem och risker. För att stärka incitamenten att komma tillbaka till arbete tidigare än idag föreslår Moderaterna stärkta drivkrafter för att komma tillbaka till arbete genom att sänka taket i sjukförsäkringen, öka avtrappningen av sjukpenningen och införa en karensdag vid övergången från sjuklön till sjukpenning, det vill säga vid dag 15. Dagens regelverk som medger att särskilt allvarliga sjukdomstillstånd kan undantas från nedtrappningen i ersättningsnivåer ska också fortsättningsvis gälla.

Moderaterna föreslår att en ny karensdag införs vid dag 15. Den ska tillsammans med den första karensdagen utformas som ett karensavdrag. Detta bedöms minska utgifterna inom utgiftsområdet med cirka 300 miljoner kronor per år under resterande mandatperiod.

Genom att även ändra sjukpenningen från dagens belopp så den istället uppgår till 75% av den sjukpenninggrundande inkomsten från dag 90 och 70% av den sjukpenninggrundande inkomsten från dag 365. Detta bedöms stärka de offentliga finanserna med 1,5 miljarder kronor 2020 och 1,6 miljarder 2021 och 2022.

Moderaterna vill även återinföra en övre tidsgräns i sjukförsäkringen vilket väntas minska utgifterna inom utgiftsområdet med 6,7 miljarder kronor 2020.

En sänkning av taket i sjukförsäkringen väntas minska utgifterna ytterligare inom utgiftsområdet med drygt 1 miljard kronor 2020.

Genom en sänkt och kortad A-kassa kommer incitamenten att stärkas för personer att återgå till arbete. Det bedöms stärka de offentliga finanserna med 200 miljoner kronor 2020 och framåt.

Moderaterna säger också nej till ingångsavdraget vilket ökar anslaget från och med 2022.

Som en effekt av höjd mervärdesskatt kommer anslaget till sjukpenning och rehabiliteringen att höjas med 500 miljoner kronor från och med 2021.

Anslag 1:2 Aktivitets- och sjukersättningar m.m.

Många unga med funktionsnedsättning som får aktivitetsersättning deltar inte i insatser som syftar till att öka chanserna att få arbete eller börja studera. De får inte den hjälp de behöver för att aktivera sig, de blir istället inaktiva och hamnar längre och längre från arbetsmarknaden. Dessa unga riskerar att få låg inkomst hela livet och i förlängningen en väldigt låg pension.

Människor som har sjuk- eller aktivitetsersättning måste få bättre förutsättningar att bryta sitt utanförskap. De ekonomiska trygghetssystemen måste alltid uppmuntra fler att gå från sjukdom till jobb eller utbildning och genom det få ett sammanhang och en egen försörjning. Därför föreslår Moderaterna en skärpning av kvalificering till sjuk- och aktivitetsersättningen vilket beräknas minska utgifterna inom utgiftsområdet med 400 miljoner kronor.

Anslag 2:1 Försäkringskassan

Moderaterna minskar anslaget till följd av att pris- och löneomräkningen reduceras med 50 procent för att finansiera andra prioriterade reformer i budgetmotionen, vilket väntas minska utgifterna inom utgiftsområdet med 83 miljoner kronor under 2020.

Anslag 2:2 Inspektion för socialförsäkringen

Moderaterna minskar anslaget till följd av att pris- och löneomräkningen reduceras med 50 procent för att finansiera andra prioriterade reformer i budgetmotionen, vilket väntas minska utgifterna inom utgiftsområdet med 1 miljon kronor under 2020.

Maria Malmer Stenergard (M)

Katarina Brännström (M)

Arin Karapet (M)

Elisabeth Björnsdotter Rahm (M)

Ann-Sofie Alm (M)